

Podstawy Fizyki IV

ćwiczenia #10

(5 maja 2020)

Wstępy teoretyczne do zadań są przedstawione w notatkach do ćwiczeń.

▷ MIESZANINY, ROZTWORY I ZJAWISKA KOLIGATYWNE

Zadanie 1

Rozważyć układ składający się z N_A moli substancji A zamkniętej w pojemniku o objętości V_A oraz N_B moli substancji B zamkniętej w pojemniku o objętości V_B . Znaleźć zmianę entropii związaną z połączeniem zbiorników tak, że $V = V_A + V_B$. Obie substancje są gazami doskonałymi, a temperatura i ciśnienie gazów nie zmienia się, tj. $p_{A,pocz} = p_{B,pocz} = p_{A+B,konc} = p$ oraz $T_{A,pocz} = T_{B,pocz} = T_{A+B,konc} = T$. Układy (A) , (B) i $(A + B)$ są izolowane.

Zadanie 2

Rozważyć problem skraplania mieszanki dwóch gazów azotu N_2 i tlenu O_2 w ciśnieniu standardowym $p_0 = 1$ bar. Temperatura skraplania azotu (A) wynosi $T_A = 77.4$ K, a temperatura skraplania tlenu (B) wynosi $T_B = 90.2$ K. Ułamek molowy tlenu w mieszaninie wynosi $x = \frac{N_B}{N_A + N_B}$ (czyli dla powietrza $x = 0.21$). Wiedząc, że ciepło parowania czystego składnika w warunkach standardowych dla azotu jest dane tzw. standardową molową entalpią parowania $\Delta_{par}H_A^0/N = 5570$ J/mol, a standardowa molowa entalpia parowania dla tlenu wynosi $\Delta_{par}H_B^0/N = 6820$ J/mol. Przyjąć, że entalpie parowania nie zależą od temperatury w przedziale temperatur $[T_A, T_B]$. W ogólności skład mieszaniny może być inny w fazie gazowej (x^g) niż w fazie ciekłej (x^c). Układ znajduje się w naczyniu o ustalonej objętości. Wyznaczyć funkcję $x^g(T)$ i $x^c(T)$ i naszkicować odpowiedni wykres.

Zadanie 3

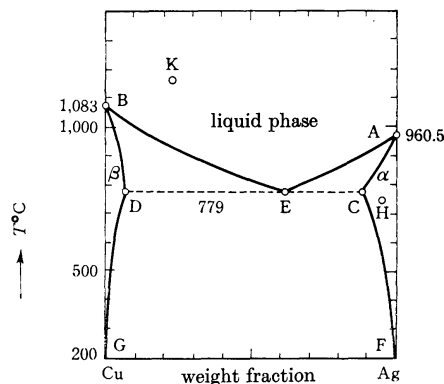
Rozważmy układ dwóch składników doskonale się mieszających (A i B). Niech udział składnika B wynosi $x = \frac{N_B}{N}$, gdzie $N = N_A + N_B$. W sytuacji, gdy faza ciekła jest w równowadze z fazą gazową udział składnika B w fazie gazowej wynosi x_g , a w fazie ciekłej x_c . Udowodnić *regulę dźwigni*, która mówi, że proporcja liczby moli cieczy do gazu wynosi:

$$\frac{N_g}{N_c} = \frac{x - x_c}{x_g - x}$$

gdzie $N = N_g + N_c$.

Zadanie 4

Na rysunku obok przedstawiono diagram fazowy mieszaniny miedzi (Cu) i srebra (Ag). Obszar powyżej linii AEB odpowiada fazie ciekłej, obszar ACF odpowiada stałemu roztworowi nienasyconemu Cu w Ag (roztwór stały α), obszar AEC i BED odpowiada układowi dwufazowemu ciecz-faza stała, obszar BDG odpowiada stałemu roztworowi nienasyconemu Ag w Cu (roztwór stały β), a obszar GFDC odpowiada układowi dwufazowemu zawierającego dwie fazy stałe. Punkt E jest nazywany punktem eutektycznym. Jak będzie zachowywać się roztwór w trakcie chłodzenia począwszy od punktu K na diagramie fazowym?

Zadanie 5

Korzystając z aktywności a_1 rozpuszczalnika pokazać, że ciśnienie pary p_1 , ciśnienie osmotyczne π

oraz zwiększenie temperatury wrzenia można w przybliżeniu zapisać jako:

$$p_1 = p_1^0 a_1$$

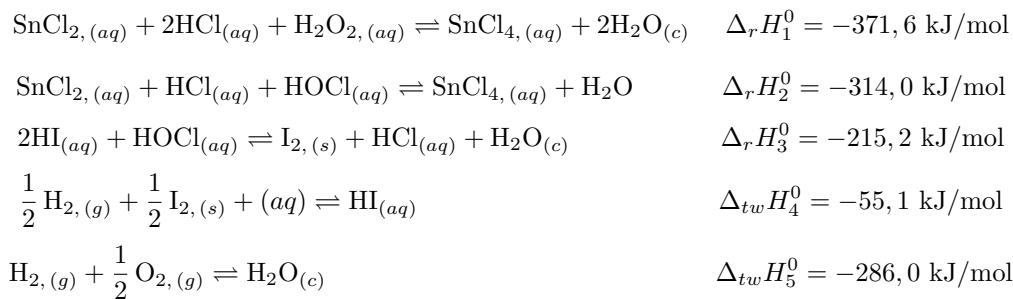
$$\pi v_1^0 = \frac{\Delta T}{T_1^0} \ell_1 = -RT_1^0 \ln a_1,$$

gdzie odpowiednio p_1^0 , v_1^0 , T_1^0 i ℓ_1 to ciśnienie pary nasyconej czystego rozpuszczalnika, objętość molowa czystego rozpuszczalnika, temperatura wrzenia oraz ciepło utajone wrzenia dla czystego rozpuszczalnika. W rozważaniach dotyczących zwiększenia temperatury wrzenia założyć, że gaz który wyparowuje jest czystym rozpuszczalnikiem.

▷ ELEMENTY CHEMII FIZYCZNEJ. PRAWO DZIAŁANIA MAS, RÓWNANIE VAN'T HOFFA

Zadanie 6

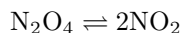
Posługując się prawem Hessa obliczyć entalpię tworzenia wodnego roztworu nadtlenu wodoru (H_2O_2) opierając się na następujących danych:

gdzie (aq) oznaczają roztwór wodny, (c) oznacza ciecz, (g) oznacza gaz, a (s) oznacza ciało stałe.

Zadanie 7

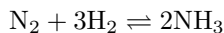
W temperaturze 300 K i pod ciśnieniem 1 atm 20% czterotlenku azotu ulega dysocjacji na dwutlenek azotu. Obliczyć stałą równowagi i standardową zmianę entalpii swobodnej Gibbsa dla reakcji

w podanej temperaturze.

Zadanie 8

Mieszanina 1 mola azotu N_2 i 3 moli wodoru H_2 została podgrzana do 500°C. W obecności odpowiednich katalizatorów pod ciśnieniem 400 barów zachodzi synteza amoniaku:

Jaka część atomów azotu weszła w reakcję (utworzyła amoniak)? $K_p = 6.85 \cdot 10^{-5}$.

Zadanie 9

Wyprowadzić równanie van't Hoffa opisujące zależność stałej równowagi reakcji od temperatury, tzn. obliczyć $\frac{d \ln K_p(T)}{dT}$. Podać zależność K_p od temperatury T, przy czym zaniedbać słabą zależność $\Delta_r H^0$ od temperatury, gdzie $\Delta_r H^0$ jest standardową entalpią reakcji.

mgr Piotr Zdybel
piotr.zdybel@fuw.edu.pl